

КОНЦЕПЦИЯ

ЗА РАЗВИТИЕ НА ВЪТРЕШНАТА МРЕЖА НА ПЛОВДИВСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ

от Атанас Терзийски

За пълното разбиране на този документ и идеите в него се изискват по-задълбочени познания по компютри, мрежи и Интернет. Умишлено е пропуснато разясняването на техническите детайли с цел краткост и лекота на текста.

Въпреки всичко информацията тук е достъпно представена за по-голяма читателска аудитория.

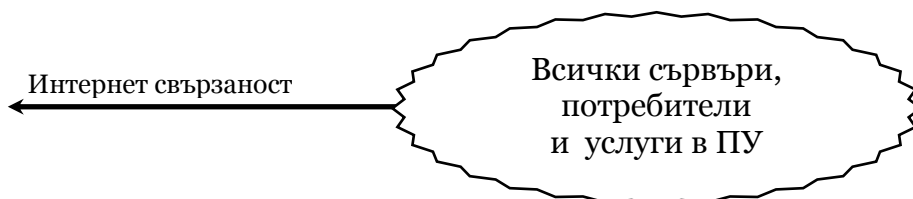
Версия 0.1

8 April 2007

1. Реализации на вътрешната мрежа на Пловдивския университет през годините.

До Ноември 2005

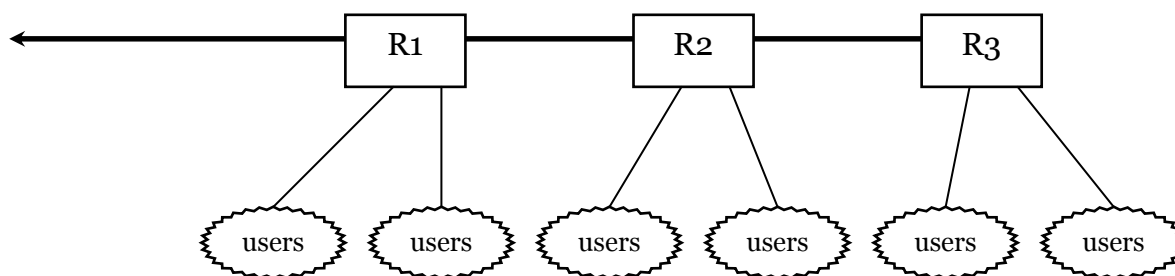
Обща LAN мрежа, управлявана от DHCP. Това е лесно, гъвкаво и същевременно евтино решение за неголеми мрежи. Схематично това е отбелязано на схемата:

Недостатък, който обаче скоро се яви е сигурността на тази реализация. С развитието на мрежата и увеличаването на броя потребители, нарастваха и пакостите в мрежата, било то умишлени, по невнимание или незнание. Тогава аз предложих да сменим тази реализация и сегментираме мрежата.

След Ноември 2005 и до сега

С доклад до Зам.-Ректора от Октомври 2005 мотивирах вече ялната нужда от сегментиране на локалната мрежа. Като най-надежден и същевременно не много скъп, напълно удовлетворяващ вариант за тогава предложих това да стане с разполагането на три софтуерни L3 маршрутизатора с няколко интерфейса, които използвахме за разделяне на клиентите в университета. Тази топология, функционираща и до момента може схематично да се покаже по следния начин:

Облаците "users" са различните сегменти от потребители, маршрутизирани през съответния "Rx" маршрутизатор. С други думи вече имаме физическо разделение, като се предлага IP свързаност по Layer 3 (L3) до услугите предлагани в ПУ. Така евентуалните злоупотреби се локализируют и засягат само съответния сегмент, като проследяването и отстраняването на проблемите вече е доста по-леко.

Основни и вече осезаеми недостатъци на тази реализация са следните:

- (1) Нарушена L2 свързаност в локалната мрежа. В резултат на това е невъзможно L2 разделянето на трафика или създаване на виртуални подмрежи (VLANs) с достъп до университетските услуги, примерно Интернет телефония, безжичен Интернет, предефинирани на групи по интереси, примерно счетоводство, библиотека, факултети и т.н.

- (2) Маршрутизаторите R1, R2 и R3 често се оказват неадекватни (като физически параметри или ограничения на ОС) да поддържат по-сложни IP филтри приложени за висок трафик, предлагане на услуги като IPv6 свързаност, IPv4 multicast, IPsec и т.н.
- (3) Децентрализираната поддръжката и администрацията на R1, R2 и R3 се усложнява особено с човешкия ресурс, с който в момента разполага университета.

Тези три основни пункта налагат промяна на топологията на университетската мрежа, като възможностите за това се дискутират в следващата точка.

2. Възможни реализации оттук насетне.

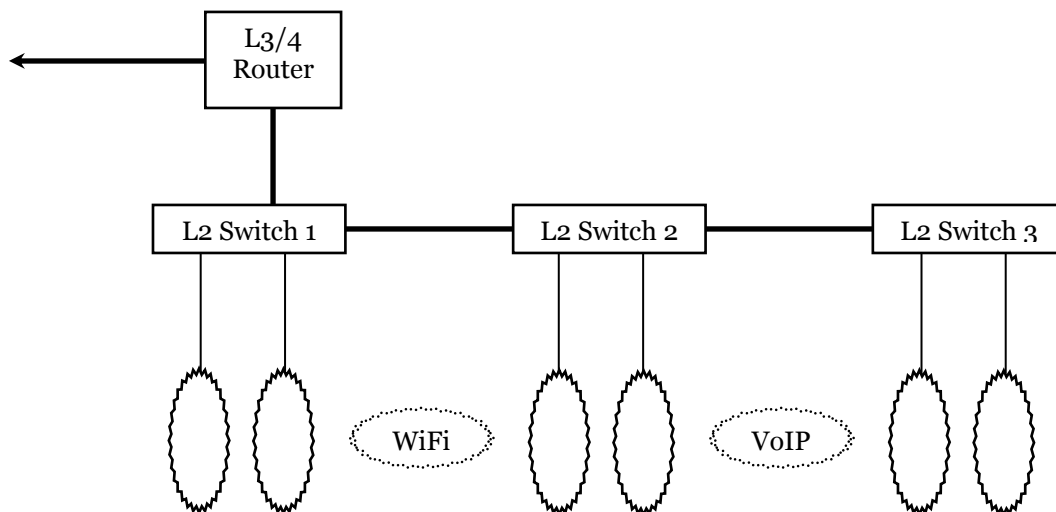
Тук ще бъдат разгледани и коментирани от техническа и финансова гледни точки два основни типа реализации на локална мрежа. Оптималната (според мен) реализация за Пловдивския университет от гледна точка на цена, възможности и нужди е смесената топология.

Йерархична (по L2/3/4)

Като основно и безспорно предимство на йерархичната мрежа, реализирана с децентрализирано разположени Layer 2/3/4 маршрутизатори е високата рутиращата ефективност. Такава топология е подходяща и дори задължителна за по-големи мрежи като например MAN или национални мрежи, в които има значителен вътрешен трафик между хостовете. Изграждането на йерархична мрежа в рамките на организация като Пловдивския университет е неоправдано, безмислено засега и значително скъпо (от порядъка на шестцифрена сума).

Смесена

С доклад от 10.11.2006 мотивирах нуждата от закупуване на три L2 комутатора, които да използваме за сегментиране на локалната мрежа с различни VLAN мрежи, като заменяме досегашните L3 софтуерни R1, R2 и R3 маршрутизатора. Това схематично би могло да се представи така:

Както става ясно се запазва подобие с досегашната сегментирана мрежа, като в случая се прави разделяне на Layer 2, а Layer 3 свързаност се получава

централизирано от L3/4 маршрутизатор. В този случай отпадат трите органични дискутирани по-горе за моментната реализация. Зоните WiFi и VoIP са отделни хардуерни устройства в мрежата, които виртуално също се обединяват в отделен L2 сегмент или VLAN.

Като единствен недостатък на предложената схема може да се изтъкне известна неоптималност при маршрутизиране на вътрешния трафик. Така, че комуникацията на клиентите от различни сегменти ще се извършва само през централния L3/4 маршрутизатор. Известно е обаче, че статистиките за натоварване на мрежата през последните години не показват наличие на сериозен вътрешен трафик.

3. Какво е нужно оттук нататък

За изпълнението на предложената топология е необходимо да се създаде гигабитов L3/4 маршрутизатор, който да доставя L3 свързаност на отделните VLAN мрежи, сегментирани на L2 чрез трите комутатора. Има два варианта за това:

- (1) Хардуерен маршрутизатор: професионално и скъпо решение, може би от порядъка на десетки хиляди евро. Неоправдана инвестиция.
- (2) Софтуерен рутер за около 2000 евро. Това ще е надежден многопортов сървър, който ще обслужва VLAN сегментите по L3 и L4.

До момента на закупуване на по-мощен софтуерен L3/4 маршрутизатор различните сегменти ще се обслужват на 10 Mbps само по L3 (без въвеждане на IP филтри). Това ограничение се налага само и единствено поради немощния хардуерен ресурс на досегашния маршрутизатор или PC.

4. Свързаност

Свързаността между трите L2 комутатора, показани на последната схема е реализирана в момента с меден UTP кабел от нисък тип. За поддържане на гигабитова свързаност на по-дълги разстояния (над 70-80 метра) в момента ползваме множество некачествени концентратори и комутатори, които често не работят коректно и това води до нестабилност и прекъсване на мрежата.

Смятам за задължително, особено при централизирана L3 локална мрежа свързаността на основния носещ гръбнак (backbone) да бъде оптична на 1 Gbps.

5. Заключение

В заключение мога да обобщя, че предлагането на нови мрежови услуги в университета изисква както по-голям капацитет така и по-висока надеждност на мрежата. Следващи важни стъпки за това са (1) закупуване на по-горе дискутирания L3/4 маршрутизатор и (2) оптична свързаност на основния гръбнак на мрежата.